

НОВЕННА ДО СВЯТОГО
АРХАНГЕЛА МИХАЇЛА,
ПОКРОВИТЕЛЯ УКРАЇНИ

День 1 (29 грудня)
ЕКЗОРЦИЗМ ЗВІЛЬНЕННЯ

ЗНАК ХРЕСТА

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ЗАКЛИК

Господи Ісусе Христе, стаємо перед Тобою, щоби разом з ангелами та святими прославляти Твою безмежну велич. Вірячи в присутність добрих небесних духів серед нас, ми звертаємося до Тебе і звиваємо до святого Архангела Михаїла як нашого покровителя, захисника і заступника. Разом із Ним ми хочемо поклонитися Твоєму Божественному Обличчю і мужньо стояти на захисті Твоєї слави. Ми знаходимо захист через Його могутнє заступництво і віримо, що Він підтримає нас у боротьбі зі злом і гріхом. Приносимо Тобі, Господи, всі наші наміри і разом з ангелами дякуємо Тобі за те, що ти нас вислуховуєш і обдаровуєш усіма необхідними благодатями.

«Небесний оборонцю України», «Небесний Полководцю українського війська», Ти, котрий стоїш на чолі воїнства ангелів, бо твоє завдання – захищати добро, просимо: бережи нашу країну та наше військо, яке нині робить добру справу – боронить Україну від зовнішнього ворога. Тримай свій щит і меч над нашою країною і захищай нас; особливо просимо про силу та мужність для наших воїнів і про справедливу перемогу над видимими та невидимими ворогами.

ЛІТАНІЯ ДО СЯГОГО АРХАНГЕЛА МИХАІЛА

Господи, помилуй.
Христе, почуй нас.

*Христе, помилуй. Господи, помилуй.
Христе, вислухай нас.*

Отче Небесний, Боже,
Сину, Відкупителю світу, Боже,
Духу Святий, Боже,
Свята Трійце, Єдиний Боже,

помилуй нас.

Свята Маріє, Царице Ангелів,
Святий Архангеле Михаїле,
Князю преславний,
Хоробрий в бою,
Переможцю диявола,
Загрозою для злих духів,
Полководцю Небесного війська,
Віснику Божої слави,
Радосте Ангелів,
Почесте неба,
Котрий представляєш Найвищому наші прохання,
Охоронцю справедливих душ,
Посланцю Божий,
Наш керівнику у молитві,
Фортеце Божого люду,
Охоронцю і покровителю Церкви,
Добродію народів, котрі Тебе прославляють,

молись за нас.

Прапороносцю спасіння,
Наш захиснику в спокусах,
Ангеле миру,
Провіднику душ до вічного спасіння,
Покровителю Провінції Ордену Братів Менших в Україні,
Покровителю України,

Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, прости нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, вислухай нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *помилуй нас.*

В. Молись за нас, святий Архангеле Михаїле.

У. Щоб ми удостоїлись обітниць Христових.

Молімося:

Всемогутній вічний Боже, котрий вибрав святого Михаїла захисником Церкви, уділи за його заступництвом Церкві благополуччя і миру, а нам благодаті в цьому житті та слави у вічності. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

ЧИТАННЯ

Бут 3, 1-5

Змій був хитріший з усіх польових звірів, що їх сотворив Господь Бог. Він і сказав до жінки: «Чи справді Господь Бог велів вам не їсти ні з якого дерева, що в саду?» Жінка відповіла змієві: «Нам дозволено їсти плоди з дерев, що в саду. Тільки плід з дерева, що посеред саду, Бог наказав нам: “Не їжте його, ані не доторкайтесь, а то помрете”». І сказав змій до жінки: «Ні, напевно не помрете! Бо знає Бог, що коли скуштуєте його, то відкриються у вас очі, і ви станете, як Бог, який знає добро й зло».

Роздуми

Століттями точаться богословські дискусії про природу зла. Дехто каже, що це лише певний недолік, що виникає на місці занедбаного добра. Інші ж стверджують, що зло може мати особовий характер і відзначається інтелектом. У вченні Церкви особовим злом називають сатану. Ще папа Павло VI закликав до відновлення поглиблених богословських досліджень на тему зла і сатани. Дискусії тривають і зараз, однак сьогодні набагато важливішими є питання про те, як Бог дивиться на зло і які наслідки людського досвіду зла.

У Раю сатана спокушав Адама і Єву пізнанням добра і зла. Він заохочував їх словами: «І ви станете як Бог, який знає добро й зло». У цій спокусі є надзвичайна хитрість. Здається, знати про зло, як і знати Бога, не є чимось поганим. Чому ж люди у цьому не мали би бути подібними до Бога? Проте все набагато серйозніше.

Отже, Бог пізнає зло зовсім інакше, ніж людина. Для Бога зло – певний розлад, недолік, виключення Його самого зі світу. Водночас зло не має доступу до Бога, який безперечно сильніший за нього і сам у собі є єдиним добрим.

Людина, однак, пізнає зло через досвід. Гріх, тобто зло у виконанні людини, залишає в ній сліди і навіть здатний її знищити й засудити. Пізнання людьми зла відбивається в них стражданням і сумом. Пізнаючи зло, людина починає нести відповідальність за думки, слова і вчинки, скоєні в його ім'я.

Знаючи, що зло – це не просто абстрактна ідея, а реальна сила, яка загрожує людині, варто зупинитися на мить, щоби розглянути значення популярного екзорцизму, який склав св. Лев XIII.

Простий екзорцизм, як часто називають цю молитву, вказує на дві риси зла, які загрожують людині. Це нечестивість і дія із засідки.

Нечестивість – це злочин, який заслуговує особливого осуду. У ньому містяться всі гріхи, які пов'язані з безчестям. Серед таких вчинків було повстання ангелів і слова Люцифера: «Не буду служити». Це було не «звичайне» зло, а така його форма, яка назавжди зганьбила бунтівників. Непокора, що призвела до презирства до Бога, є перекрученням святих слів, які Марія промовила в Назареті. Згода Матері Божої була величним вчинком, який закарбувався у віках. Це був вчинок, вартий наслідування і вповні добрий.

Діяти із засідки – звичайний метод зла. Характеризується обманом і брехнею. У військовій справі засідка визначається як раптовий напад на військову групу, яка перебуває в русі. Церква також перебуває в постійному русі – вона в паломництві до Царства Небесного. Сатана влаштовує засідки на конкретних людей, щоб зупинити цей марш і завдати поразки плану спасіння людства.

Тому варто з вірою читати молитву Лева XIII, і вона стане нам захистом проти нечестивості та засідок лукавого.

МОЛИТВА ДО СВЯТОГО АРХАНГЕЛА МИХАЇЛА

Святий Архангеле Михаїле, захищай нас у боротьбі; проти підлості та пасток злого духа будь нашою охороною. Нехай Бог приборкає його, просимо покірно. А Ти, Князю Небесного війська, сатану та інших злих духів, котрі кружляють по світу, щоб погубити душі, міццю Божою скинь до пекла. Амінь.

також:

МОЛИТВА ПРО ЗВЛЬНЕННЯ ВІД ВПЛИВУ ЗЛОГО ДУХА

Святий Архангеле Михаїле, захищай нас у боротьбі проти сил темряви. Прийди на допомогу людям, створеним на Божий образ і подобу та відкупленим ціною Крові Ісуса Христа. Тебе Церква вшановує як свого хранителя і покровителя. Благай Бога, щоб знищив сатану, котрий шкодить Церкві. Амінь.

ПРОХАННЯ

Благословімо Господа, перед Котрим стоять сонми ангелів і однодушно прославляють Його. Закличмо з радістю:

Прославляйте Господа, всі ангели.

– Боже, Ти звелів ангелам стерегти нас на всіх наших дорогах. Веди нас безпечно Твоїми стежками:

– Отче, наші ангели завжди споглядають Твоє обличчя. Вчини, щоб ми постійно Тебе шукали:

– Боже, після воскресіння Твої вірні будуть, як ангели в Небі. Вчини, щоб ми зберігали чистоту в думках і поведінці:

– Боже, зійшли на допомогу людям Архангела Михаїла. Нехай захищає нас у боротьбі зі злими духами.

НА ЗАКІНЧЕННЯ

Отче наш..., Радуйся Маріє..., Слава Отцю.

БЛАГОСЛОВЕННЯ

День 2 (29 січня)
ТАЄМНИЧА ХВОРОБА ОСЛАБЛЕННЯ ВОЛІ

ЗНАК ХРЕСТА

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ЗАКЛИК

Господи Ісусе Христе, стаємо перед Тобою, щоби разом з ангелами та святими прославляти Твою безмежну велич. Вірячи в присутність добрих небесних духів серед нас, ми звертаємося до Тебе і ззиваємо до святого Архангела Михаїла як нашого покровителя, захисника і заступника. Разом із Ним ми хочемо поклонитися Твоєму Божественному Обличчю і мужньо стояти на захисті Твоєї слави. Ми знаходимо захист через Його могутнє заступництво і віримо, що Він підтримає нас у боротьбі зі злом і гріхом. Приносимо Тобі, Господи, всі наші наміри і разом з ангелами дякуємо Тобі за те, що ти нас вислуховуєш і обдаровуєш усіма необхідними благами.

«Небесний оборонцю України», «Небесний Полководцю українського війська», Ти, котрий стоїш на чолі воїнства ангелів, бо твоє завдання – захищати добро, просимо: бережи нашу країну та наше військо, яке нині робить добру справу – боронить Україну від зовнішнього ворога. Тримай свій щит і меч над нашою країною і захищай нас; особливо просимо про силу та мужність для наших воїнів і про справедливу перемогу над видимими та невидимими ворогами.

ЛІТАНІЯ ДО СЯГОГО АРХАНГЕЛА МИХАІЛА

Господи, помилуй.
Христе, почуй нас.

*Христе, помилуй. Господи, помилуй.
Христе, вислухай нас.*

Отче Небесний, Боже,
Сину, Відкупителю світу, Боже,
Духу Святий, Боже,
Свята Трійце, Єдиний Боже,

помилуй нас.

Свята Маріє, Царице Ангелів,
Святий Архангеле Михаїле,
Князю преславний,
Хоробрий в бою,
Переможцю диявола,
Загрозо для злих духів,
Полководцю Небесного війська,
Віснику Божої слави,
Радосте Ангелів,
Почесте неба,
Котрий представляєш Найвищому наші прохання,
Охоронцю справедливих душ,
Посланцю Божий,
Наш керівнику у молитві,
Фортеце Божого люду,
Охоронцю і покровителю Церкви,
Добродію народів, котрі Тебе прославляють,

молись за нас.

Прапороносцю спасіння,
Наш захиснику в спокусах,
Ангеле миру,
Провіднику душ до вічного спасіння,
Покровителю Провінції Ордену Братів Менших в Україні,
Покровителю України,

Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, прости нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, вислухай нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *помилуй нас.*

В. Молись за нас, святий Архангеле Михаїле.

У. Щоб ми удостоїлись обітниць Христових.

Молімося:

Всемогутній вічний Боже, котрий вибрав святого Михаїла захисником Церкви, уділи за його заступництвом Церкві благополуччя і миру, а нам благодаті в цьому житті та слави у вічності. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

ЧИТАННЯ

1 Йн 4, 1-4

Улюблені, не кожному духові вірте, а випробовуйте духів, чи вони від Бога, – багато бо лжепророків прийшло на світ. З цього спізнавайте Божий дух: кожен дух, який визнає, що Ісус Христос прийшов у тілі, той від Бога. А кожен дух, що не визнає Ісуса, – той не від Бога, але антихриста, про якого ви чули, що він прийде, та й тепер уже у світі. Ви, діточки, від Бога, і перемогли їх, бо більший той, хто у вас, ніж той, хто у світі.

Роздуми

Церква від початку послуговується таємничою і могутньою допомогою ангелів. У своїй літургії Церква єднається з ангелами, щоб возвеличити Триєдиного Бога; також звертається до них за допомогою, як-от у молитві «Хай сонми ангелів небесних злинуть, щоб душу завести до брами Раю...» з обряду поховання. Церква особливо прославляє пам'ять деяких ангелів, зокрема св. Михаїла, св. Гавриїла, св. Рафаїла та ангелів-охоронців.

Людське життя перебуває під охороною та заступництвом ангелів від свого початку і до смерті людини. «Кожен вірний має біля себе ангела-охоронця й вихователя, який веде його в житті», сказав св. Василій Великий. Уже на землі людина через християнське життя у вірі бере участь у блаженній спільноті ангелів і людей, з'єднаних із Богом.

Господь зробив ангелів посланцями Свого спасенного задуму: «Хіба не всі вони є духами служіння, які посилаються на служіння задля тих, хто має успадковувати спасіння?» (Євр. 1,14). Вони від початку створення названі «синами Божими» і впродовж усієї історії спасіння звіщають про нього здалека або зблизька, служачи здійсненню Божого задуму.

Щоденний досвід говорить нам, що є принципова різниця між ранком і вечором. Хоча на фото іноді важко відрізнити захід сонця від його сходу, проте в досвіді ці дві пори дня набувають різного значення. Вечір нерозривно пов'язаний з підведенням підсумків дня та іспитом сумління.

Це подяка за прожитий час і прохання про спокійну ніч. Це нагадує нам про кінець життя і природним чином спонукає молитися про міцний сон і добру смерть.

Вранці ситуація інша. Сонце, що сходить, приносить надію та дає можливість пробудити в собі новий намір – намір пожертвувати власну працю, думки і бажання Ісусові. Так кожен такий день стає благодаттю.

Однак практика висловлювання намірів вимагає певної сили волі для здійснення щоденного вибору та вірності у прийнятих рішеннях. Тут допоможе практика розпізнавання духів, про яку писав святий апостол Йоан, і яку розвинув святий Ігнатій Лойола.

Все це може зіштовхнутися з одною трудністю, поширеною у наш час. Йдеться про певну «хворобу» волі, що виявляється в постійній нерішучості та нездатності взяти відповідальність за свої дії. Для такого стану характерні думки накшталт: «Я не знаю, що робити» або «Я не знаю, чого я хочу». Цей стан може штовхати людину на прийняття рішень під впливом емоцій і затьмарює чітке уявлення про ситуацію. Заохочує до необачних дій або відмовляє від них взагалі.

Натомість рішуче присвячення дня Богу через заступництво святого Архангела Михаїла є мужнім актом цілковитої довіри. Адже це не тільки заява про готовність до дій, але й прийняття потенційних ризиків та втрат, які можуть нас спіткати.

Ранковий намір пожертвувати свій день Богу через щиру молитву надає дневі нового значення. Занурюючи його в Божу благодать, ми тим самим занурюємося у «день перший», тобто початок нового творіння. Потім він стає «днем третім», тобто воскресінням і надією. Нарешті він також стає «восьмим днем», тобто заповіддю майбутнього в Небі, де ми виходимо за межі часу – і все інше стає менш важливим.

Тому з вірою занесімо молитву ранкового жертвування дня святому Архангелу Михаїлу, щоб освятити дарований нам час і постійно оновлювати взаємини з Богом.

МОЛИТВА ДО СЯГО АРХАНГЕЛА МИХАІЛА

Святий Архангеле Михаїле, Ти від початку свого буття цілковито обрав Бога та присвятив себе виконанню Його святої волі. Заступайся за нас перед Творцем, щоб на початку нового дня ми за Твоїм прикладом відкрилися на дію Святого Духа і щомиті присвячували себе Богові, з любов'ю виконуючи Його святу волю. Нехай разом з Тобою ми промовлятимемо безустанно: «Хто як Бог?» Через Христа, Господа нашого. Амінь.

також:

МОЛИТВА ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВПЛИВУ ЗЛОГО ДУХА

Святий Архангеле Михаїле, захищай нас у боротьбі проти сил темряви. Прийди на допомогу людям, створеним на Божий образ і подобу та відкупленим ціною Крові Ісуса Христа. Тебе Церква вшановує як свого хранителя і покровителя. Благай Бога, щоб знищив сатану, котрий шкодить Церкві. Амінь.

ПРОХАННЯ

Благаймо Бога, щоб ми з радістю приймали Його слово, як це зробили ангели, котрі бездоганно виконують Його волю. Закликаймо до Нього:

Царю ангелів, помилуй нас.

- Господи, прийми наші прохання через заступництво святих ангелів. Нехай вознесуться до Тебе, немов запашний дим ладану.
- Вчини, щоб ми разом із чистими духами співали Тобі славу во вишніх, а на землі несли мир людям доброї волі.
- Вчини, щоб наприкінці земного паломництва ангели привели нас до радісного життя у спільноті святих у Небесному Царстві.
- Нехай святий Архангел Михаїл провадить душі померлих вірних до віковичного світла.

НА ЗАКІНЧЕННЯ

Отче наш..., Радуйся Маріє..., Слава Отцю.

БЛАГОСЛОВЕННЯ

День 3 (29 лютого)
ЦЕНТР СВІТУ. ДЕ ВІН?

ЗНАК ХРЕСТА

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ЗАКЛИК

Господи Ісусе Христе, стаємо перед Тобою, щоби разом з ангелами та святими прославляти Твою безмежну велич. Вірячи в присутність добрих небесних духів серед нас, ми звертаємося до Тебе і ззиваємо до святого Архангела Михаїла як нашого покровителя, захисника і заступника. Разом із Ним ми хочемо поклонитися Твоєму Божественному Обличчю і мужньо стояти на захисті Твоєї слави. Ми знаходимо захист через Його могутнє заступництво і віримо, що Він підтримає нас у боротьбі зі злом і гріхом. Приносимо Тобі, Господи, всі наші наміри і разом з ангелами дякуємо Тобі за те, що ти нас вислуховуєш і обдаровуєш усіма необхідними благодатями.

«Небесний оборонцю України», «Небесний Полководцю українського війська», Ти, котрий стоїш на чолі воїнства ангелів, бо твоє завдання – захищати добро, просимо: бережи нашу країну та наше військо, яке нині робить добру справу – боронить Україну від зовнішнього ворога. Тримай свій щит і меч над нашою країною і захищай нас; особливо просимо про силу та мужність для наших воїнів і про справедливу перемогу над видимими та невидимими ворогами.

ЛІТАНІЯ ДО СЯГОГО АРХАНГЕЛА МИХАІЛА

Господи, помилуй.
Христе, почуй нас.

*Христе, помилуй. Господи, помилуй.
Христе, вислухай нас.*

Отче Небесний, Боже,
Сину, Відкупителю світу, Боже,
Духу Святий, Боже,
Свята Трійце, Єдиний Боже,

помилуй нас.

Свята Маріє, Царице Ангелів,
Святий Архангеле Михаїле,
Князю преславний,
Хоробрий в бою,
Переможцю диявола,
Загрозо для злих духів,
Полководцю Небесного війська,
Віснику Божої слави,
Радосте Ангелів,
Почесте неба,
Котрий представляєш Найвищому наші прохання,
Охоронцю справедливих душ,
Посланцю Божий,
Наш керівнику у молитві,
Фортеце Божого люду,
Охоронцю і покровителю Церкви,
Добродію народів, котрі Тебе прославляють,

молись за нас.

Прапороносцю спасіння,
Наш захиснику в спокусах,
Ангеле миру,
Провіднику душ до вічного спасіння,
Покровителю Провінції Ордену Братів Менших в Україні,
Покровителю України,

Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, прости нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, вислухай нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *помилуй нас.*

В. Молись за нас, святий Архангеле Михаїле.

У. Щоб ми удостоїлись обітниць Христових.

Молімося:

Всемогутній вічний Боже, котрий вибрав святого Михаїла захисником Церкви, уділи за його заступництвом Церкві благополуччя і миру, а нам благодаті в цьому житті та слави у вічності. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

ЧИТАННЯ

Рим 12, 9-16

Любов – нелицемірна. Ненавидьте зло, шукайте добра, любіть один одного по-братерськи, пошаною один одного випереджайте; у наполегливості не лінуйтеся, духом палайте, Господу служіть, радійте надією, труднощі переносьте, перебувайте в молитві; беріть участь у потребах святих, виявляйте гостинність. Благословляйте тих, хто переслідує вас, – благословляйте, а не проклинайте. Радійте з тими, які радіють, і плачте з тими, котрі плачуть. Тримайтеся між собою однієї думки, не будьте зарозумілими, наслідуйте лагідних. Не вважайте себе мудрими.

Роздуми

Святий Августин у своєму творі «Про місто Боже» вказав на два типи держав, які символічно представляють два типи людей. Він написав: «Дві любові покликали до існування дві держави: самолюбство, що дійшло аж до зневаги Бога, встановило земну державу; і любов Бога, що дійшла аж до самозневаги, створила Небесне Царство. Перша шукає слави в собі, друга – у Господі. Тому що перша хоче здобути її від людей, а для другої найважливішою славою є свідок її сумління, Бог. Одна підносить голову у власній славі; інша ж каже до свого Бога: «Ти – моя слава».

Так перед нами вимальовується образ людини земної та духовної. Позицію земної людини характеризують егоїзм, еготизм і егоцентризм. Така людина вважає себе центром світу і не поспішає визнати, що у ньому є щось, важливіше за неї. Духовна людина натомість звертається до Бога, тим самим вважаючи своє життя служінням іншим людям. Так народжується справжнє батьківство і материнство, тобто вміння жити для інших – на противагу суто власним амбіціям та егоїзму.

Образ двох держав показує, що людина може захопитися собою настільки, що Бог опиниться для неї на другому місці. Самолюбівання має мало спільного зі смиренням. Гордіня часто здається нам далеким і чужим гріхом. Однак вона може ховатися в закутках нашої душі та проявляється у найпростіших діях.

Немає нічого більш оманливого, ніж вдавана скромність. Часто це лише байдужість до людської думки, а часом і прихована гординя.

Смирення є супутником правди. Кожному варто усвідомити, що, з одного боку, людина може перевершити себе, роблячи великі та благородні речі. З іншого боку, ніхто з нас не може втекти від власної слабкості. Людське життя є надзвичайно крихким, і освячувальну благодать можна дуже легко втратити. Смиренна людина знає, що вона подібна до Бога, але водночас цілковито від Нього відрізняється.

Тому варто з вірою молитися про смирення через заступництво святого Архангела Михаїла, щоб ми не вважали себе вищими, ніж є насправді.

МОЛИТВА ДО СВЯТОГО АРХАНГЕЛА МИХАЇЛА

Святий Архангеле Михаїле, переможцю диявола, духа гордості, допоможи нам боротися зі своїм егоїзмом, який не хоче підкоритися Богові і Його святій волі. Заступайся за мене перед Господом, щоб я міг захоплюватися Богом і взивати до Нього кожної миті мого життя: «Хто як Бог?» Амінь.

ПРОХАННЯ

Благословімо Господа, перед Котрим стоять сонми ангелів і однодушно прославляють Його. Закличмо з радістю:

Прославляйте Господа, всі ангели.

- Боже, Ти звелів ангелам стерегти нас на всіх наших дорогах. Веди нас безпечно Твоїми стежками:
- Отче, наші ангели завжди споглядають Твоє обличчя. Вчини, щоб ми постійно Тебе шукали:
- Боже, після воскресіння Твої вірні будуть, як ангели в Небі. Вчини, щоб ми зберігали чистоту в думках і поведінці:
- Боже, зійшли на допомогу людям Архангела Михаїла. Нехай захищає нас у боротьбі зі злими духами.

НА ЗАКІНЧЕННЯ

Отче наш..., Радуйся Маріє..., Слава Отцю.

БЛАГОСЛОВЕННЯ

ДЕНЬ 4 (29 БЕРЕЗНЯ)
ВОЇНИ АРХАНГЕЛА МИХАЇЛА

ЗНАК ХРЕСТА

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ЗАКЛИК

Господи Ісусе Христе, стаємо перед Тобою, щоби разом з ангелами та святими прославляти Твою безмежну велич. Вірячи в присутність добрих небесних духів серед нас, ми звертаємося до Тебе і ззиваємо до святого Архангела Михаїла як нашого покровителя, захисника і заступника. Разом із Ним ми хочемо поклонитися Твоєму Божественному Обличчю і мужньо стояти на захисті Твоєї слави. Ми знаходимо захист через Його могутнє заступництво і віримо, що Він підтримає нас у боротьбі зі злом і гріхом. Приносимо Тобі, Господи, всі наші наміри і разом з ангелами дякуємо Тобі за те, що ти нас вислуховуєш і обдаровуєш усіма необхідними благами.

«Небесний оборонцю України», «Небесний Полководцю українського війська», Ти, котрий стоїш на чолі воїнства ангелів, бо твоє завдання – захищати добро, просимо: бережи нашу країну та наше військо, яке нині робить добру справу – боронить Україну від зовнішнього ворога. Тримай свій щит і меч над нашою країною і захищай нас; особливо просимо про силу та мужність для наших воїнів і про справедливу перемогу над видимими та невидимими ворогами.

ЛІТАНІЯ ДО СЯГО АРХАНГЕЛА МИХАЇЛА

Господи, помилуй.
Христе, почуй нас.

*Христе, помилуй. Господи, помилуй.
Христе, вислухай нас.*

Отче Небесний, Боже,
Сину, Відкупителю світу, Боже,
Духу Святий, Боже,
Свята Трійце, Єдиний Боже,

помилуй нас.

Свята Маріє, Царице Ангелів,
Святий Архангеле Михаїле,
Князю преславний,
Хоробрий в бою,
Переможцю диявола,
Загрозо для злих духів,
Полководцю Небесного війська,
Віснику Божої слави,
Радосте Ангелів,
Почесте неба,
Котрий представляєш Найвищому наші прохання,
Охоронцю справедливих душ,
Посланцю Божий,
Наш керівнику у молитві,
Фортеце Божого люду,
Охоронцю і покровителю Церкви,
Добродію народів, котрі Тебе прославляють,

молись за нас.

Прапороносцю спасіння,
Наш захиснику в спокусах,
Ангеле миру,
Провіднику душ до вічного спасіння,
Покровителю Провінції Ордену Братів Менших в Україні,
Покровителю України,

Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, прости нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, вислухай нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *помилуй нас.*

В. Молись за нас, святий Архангеле Михаїле.

У. Щоб ми удостоїлись обітниць Христових.

Молімося:

Всемогутній вічний Боже, котрий вибрав святого Михаїла захисником Церкви, уділи за його заступництвом Церкві благополуччя і миру, а нам благодаті в цьому житті та слави у вічності. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

ЧИТАННЯ

Еф 6, 10–20

Нарешті, зміцнюйтеся Господом та могутністю Його сили. Зодягніться у всю Божу зброю, щоб ви могли протистати підступності диявола. Адже наша боротьба не з тілом і кров'ю, але з началами, з владами, зі світовими правителями темряви цього [віку], з піднебесними духами злоби. Тому візьміть усю Божу зброю, щоб ви змогли дати опір у день зла і, усе подолавши, вистояти. Отже, стійте, підпережіться істиною, зодягніться в броню праведності, взуйтеся в готовність благовістити мир. Понад усе візьміть щит віри, яким зможете погасити всі вогненні стріли лукавого; візьміть шолом спасіння і духовний меч, яким є Боже Слово. Постійно моліться духом усякою молитвою і проханням, дбайте про це з усякою витривалістю і благанням за всіх святих і за мене, щоб, коли відкриваю свої уста, мені було дано слово, аби відважно проповідувати таємницю Євангелія, за яку я є послом у кайданах, щоб сміливо про неї говорити, як мені й належить.

Роздуми

У середні віки був відомий ритуал посвячення в лицарі. Зброєносець, який супроводжував лицаря в його пригодах, у якийсь момент сам міг озброїтися мечем і стати лицарем. Посвяту в лицарі здійснював король або князь. Сам обряд мав релігійний характер і згодом став основою лицарського етосу. Найчастіше це відбувалося в період свята П'ятдесятниці. Меч, який вручали майбутньому лицареві, мав спочивати на вівтарі в каплиці чи храмі на знак освячення битви, яку доведеться вести на захист віри і сеньйора, тобто свого пана. Ритуал також часто асоціювався з укладенням особливої угоди, тобто присягою на вірність володарю. Натомість лицар або васал отримував у володіння майно, а сам зобов'язувався захищати сеньйора, якому склав присягу.

Лицарська культура та пов'язані з нею ритуали також вплинули на культ святого Архангела Михаїла. Тому в добу Середньовіччя його рідко зображували в полотняних шатах, натомість одягаючи в лицарський стрій. Відтоді Архангела Михаїла почали називати Полководцем Небесного війська, і він став взірцем для лицарів, уособлюючи шляхетність і боротьбу задля захисту Божої слави.

Нині подібною формою лицарської присяги є молитовний «Акт присвячення святому Архангелу Михаїлу». Він виражає відданість Богу та звернення до обраного покровителя. Його зміст свідчить, що свідками цього славетного вияву волі стає увесь духовний світ.

Складення обітниці поширювати честь і славу водночас є честю для людини, яка її дає. В той же час така людина покладається на заступництво та захист Архангела Михаїла за лицарським принципом: «Один за всіх, усі за одного». Так виникає духовна спільнота Божих лицарів, яких також можна назвати «Воїнами Архангела Михаїла».

Після такого Акту духовне життя стає справжньою боротьбою. Ті, хто присвятив себе святому Михаїлу, мусять враховувати, що ворог кине в бій супроти них усі можливі сили. Розпочнеться боротьба, початок якої відбувся ще у Небі. Світло буде боротися з темрявою. Проте результат цієї боротьби відомий. Із закликком «Хто як Бог?» не може бо змагатися жоден супротивник.

Тому варто молитися словами «Акту присвячення», виявляючи відданість та віру в заступництво і допомогу Полководця Небесного війська.

АКТ ПРИСВЯЧЕННЯ СВЯТОМУ АРХАНГЕЛУ МИХАЇЛУ

О величний Князю Неба, найвірніший хранителю Церкви, святий Архангеле Михаїле, ось ми, хоч і негідні Твого лику, однак із довірою до Твоєї доброти та завдяки могутньому впливу Твоїх молитов і Твоїм численним добродійствам, стоїмо перед Тобою в присутності наших ангелів-охоронців і всіх ангелів небесних, яких ми беремо за свідків нашої відданості Тобі. Сьогодні ми обираємо Тебе своїм особливим захисником і заступником. Ми вирішуємо завжди Тебе шанувати. Будь із нами до кінця земного життя, щоб ми ніколи не зневажили Бога ні думкою, ні словом, ні ділом. Захисти нас від усіх диявольських спокус, що атакують віру та чистоту, і в годину смерті випроси мир нашим душам та веди нас до Небесної Вітчизни. Амінь.

ПРОХАННЯ

Благаймо Бога, щоб ми з радістю приймали Його слово, як це зробили ангели, котрі бездоганно виконують Його волю. Закликаймо до Нього:

Царю ангелів, помилуй нас.

- Господи, прийми наші прохання через заступництво святих ангелів. Нехай вознесуться до Тебе, немов запашний дим ладану.
- Вчини, щоб ми разом із чистими духами співали Тобі славу во вишніх, а на землі несли мир людям доброї волі.
- Вчини, щоб наприкінці земного паломництва ангели привели нас до радісного життя у спільноті святих у Небесному Царстві.
- Нехай святий Архангел Михаїл провадить душі померлих вірних до віковичного світла.

НА ЗАКІНЧЕННЯ

Отче наш..., Радуйся Маріє..., Слава Отцю.

БЛАГОСЛОВЕННЯ

День 5 (29 квітня)
ЗАНУРЕНІ У СМЕРТЬ

ЗНАК ХРЕСТА

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ЗАКЛИК

Господи Ісусе Христе, стаємо перед Тобою, щоби разом з ангелами та святими прославляти Твою безмежну велич. Вірячи в присутність добрих небесних духів серед нас, ми звертаємося до Тебе і зиваємо до святого Архангела Михаїла як нашого покровителя, захисника і заступника. Разом із Ним ми хочемо поклонитися Твоєму Божественному Обличчю і мужньо стояти на захисті Твоєї слави. Ми знаходимо захист через Його могутнє заступництво і віримо, що Він підтримає нас у боротьбі зі злом і гріхом. Приносимо Тобі, Господи, всі наші наміри і разом з ангелами дякуємо Тобі за те, що ти нас вислуховуєш і обдаровуєш усіма необхідними благами.

«Небесний оборонцю України», «Небесний Полководцю українського війська», Ти, котрий стоїш на чолі воїнства ангелів, бо твоє завдання – захищати добро, просимо: бережи нашу країну та наше військо, яке нині робить добру справу – боронить Україну від зовнішнього ворога. Тримай свій щит і меч над нашою країною і захищай нас; особливо просимо про силу та мужність для наших воїнів і про справедливу перемогу над видимими та невидимими ворогами.

ЛІТАНІЯ ДО СЯГОГО АРХАНГЕЛА МИХАІЛА

Господи, помилуй.
Христе, почуй нас.

*Христе, помилуй. Господи, помилуй.
Христе, вислухай нас.*

Отче Небесний, Боже,
Сину, Відкупителю світу, Боже,
Духу Святий, Боже,
Свята Трійце, Єдиний Боже,

помилуй нас.

Свята Маріє, Царице Ангелів,
Святий Архангеле Михаїле,
Князю преславний,
Хоробрий в бою,
Переможцю диявола,
Загрозо для злих духів,
Полководцю Небесного війська,
Віснику Божої слави,
Радосте Ангелів,
Почесте неба,
Котрий представляєш Найвищому наші прохання,
Охоронцю справедливих душ,
Посланцю Божий,
Наш керівнику у молитві,
Фортеце Божого люду,
Охоронцю і покровителю Церкви,
Добродію народів, котрі Тебе прославляють,

молись за нас.

Прапороносцю спасіння,
Наш захиснику в спокусах,
Ангеле миру,
Провіднику душ до вічного спасіння,
Покровителю Провінції Ордену Братів Менших в Україні,
Покровителю України,

Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, прости нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, вислухай нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *помилуй нас.*

В. Молись за нас, святий Архангеле Михаїле.

У. Щоб ми удостоїлись обітниць Христових.

Молімося:

Всемогутній вічний Боже, котрий вибрав святого Михаїла захисником Церкви, уділи за його заступництвом Церкві благополуччя і миру, а нам благодаті в цьому житті та слави у вічності. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

ЧИТАННЯ

Рим 6, 1-7

То що скажемо? Будемо залишатися в гріху, аби множилася благодать? Зовсім ні! Ми, що померли для гріха, як далі будемо жити в ньому? Чи ви не знаєте, що всі ми, які хрестилися в Христа Ісуса, хрестилися в Його смерть? Тож ми поховані з Ним через хрещення в смерть, щоб так, як Христос був воскресений із мертвих славою Отця, так і ми почали би ходити в оновленні життя. Бо якщо ми стали такими, що зрослися з подобою Його смерті, то так само будемо і з подобою Його воскресіння; знаючи оце: стара наша людина розп'ята разом з Ним, щоб було знищене тіло гріха, щоб ми більше не служили гріхові; бо хто помер, той оправданий від гріха.

Роздуми

Подвійність світу розкривається на багатьох рівнях. Добро бореться зі злом, а благодать – проти гріха, світло змагається з темрявою. Однак мова не про маніхейське розуміння світу, у якому зло буцімто є вічним і непереможним.

Світ був створений Богом добрим, а зло з'явилося як наслідок свідомого вибору ангелів і людей. Завдяки цій подвійності існують і певні межі, яких не слід переходити. Зокрема, не можна чинити зло заради доброї мети. Гріх позбавляє благодаті, навіть якщо вона здається нам глибоко закоріненою і сильною. Злим духам недоступне Боже світло, вони навічно занурені у морок. Це тільки деякі приклади, які ми можемо навести. Але серед них є одна надзвичайно загадкова межа: йдеться про грань між життям і смертю.

Життєвий досвід підказує нам, що ця межа чітка і її не можна переходити. З іншого боку, світ також вказує на живих, котрі померли, і на мертвих, які надалі живуть. Можна бо жити, але послідовно рухатися вбік смерті. Можна також для багато чого померти, щоби віднайти справжнє життя. Книга Одкровення святого Йоана Богослова згадує заколеного Агнця, який живе вічно. Бог знає межу між життям і смертю, але надає їй нового значення.

Початок християнського життя – Таїнство Хрещення, яке суттєво є зануренням у смерть Христа. Це занурення у смерть народжує нове життя і звільняє від гріхів.

Так само з Таїнством Євхаристії, яка є істинною жертвою хреста, що дає життя тим, які її приймають. Врешті, під час Таїнства Покаяння і Примирення неодноразово треба померти для гріха, амбіцій та гордині, щоб повернути собі справжнє життя та гідність Божої дитини. У таїнствах Господь визначає нову межу між життям і смертю. Він – Бог живих, тому прагне, щоб усі, хто Йому належить, мали повноту життя.

Тому мав рацію один із сучасних авторів, коли писав: «Смерть – це не протилежність життя, але його частина. Якби не було смерті, то життя не було б для нас таким прекрасним. Подвійність світу змушує нас усвідомлювати, що ми можемо вибрати або одну сторону, або іншу. Прямувати до життя чи до смерті, вибрати між благодаттю та гріхом, між спасінням і прокляттям.

Тому молимося через заступництво святого Архангела Михаїла, щоб відновити в собі благодать Святого Хрещення, яке занурило нас у смерть, щоб ми могли жити наново.

МОЛИТВА ДО СЯТОГО АРХАНГЕЛА МИХАЇЛА

Святий Архангеле Михаїле, найславетніший Князю й Полководцю ангельських воїнств, прийди на допомогу людям, яким загрожують сили темряви! Ми створені на образ Бога, відкуплені життям, смертю і воскресінням Ісуса Христа, Його Сина, а через Хрещення стали храмом Святого Духа. Випроси нам силу волі, щоб ми цю гідність берегли, захищаючи себе від зла. У Тобі, святий Михаїле, Церква має свого Захисника й Покровителя. Ти ведеш спасених до небесного щастя. Проси Бога миру, щоб Він перемиг владу сатани – сіяча сум'яття – і не дозволив йому поневолювати людей та шкодити Церкві. Нехай з твоєю допомогою Цариця Ангелів, Жінка, одягнена в сонце, розчавить голову сатани і захистить своїх земних дітей від його підступів. Захиснику слави Всевишнього! Занеси наші молитви до Бога і виблагай для нас Його милосердя. Амінь.

ПРОХАННЯ

Благословімо Господа, перед Котрим стоять сонми ангелів і однодушно прославляють Його. Закличмо з радістю:

Прославляйте Господа, всі ангели.

- Боже, Ти звелів ангелам стерегти нас на всіх наших дорогах. Веди нас безпечно Твоїми стежками:
- Отче, наші ангели завжди споглядають Твоє обличчя. Вчини, щоб ми постійно Тебе шукали:
- Боже, після воскресіння Твої вірні будуть, як ангели в Небі. Вчини, щоб ми зберігали чистоту в думках і поведінці:
- Боже, зійшли на допомогу людям Архангела Михаїла. Нехай захищає нас у боротьбі зі злими духами.

НА ЗАКІНЧЕННЯ

Отче наш..., Радуйся Маріє..., Слава Отцю.

БЛАГОСЛОВЕННЯ

День 6 (29 травня)
ДЕМОНІЧНА З'ЯВА ДРАКОНА

ЗНАК ХРЕСТА

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ЗАКЛИК

Господи Ісусе Христе, стаємо перед Тобою, щоби разом з ангелами та святими прославляти Твою безмежну велич. Вірячи в присутність добрих небесних духів серед нас, ми звертаємося до Тебе і зиваємо до святого Архангела Михаїла як нашого покровителя, захисника і заступника. Разом із Ним ми хочемо поклонитися Твоєму Божественному Обличчю і мужньо стояти на захисті Твоєї слави. Ми знаходимо захист через Його могутнє заступництво і віримо, що Він підтримає нас у боротьбі зі злом і гріхом. Приносимо Тобі, Господи, всі наші наміри і разом з ангелами дякуємо Тобі за те, що ти нас вислуховуєш і обдаровуєш усіма необхідними благами.

«Небесний оборонцю України», «Небесний Полководцю українського війська», Ти, котрий стоїш на чолі воїнства ангелів, бо твоє завдання – захищати добро, просимо: бережи нашу країну та наше військо, яке нині робить добру справу – боронить Україну від зовнішнього ворога. Тримай свій щит і меч над нашою країною і захищай нас; особливо просимо про силу та мужність для наших воїнів і про справедливу перемогу над видимими та невидимими ворогами.

ЛІТАНІЯ ДО СЯГОГО АРХАНГЕЛА МИХАІЛА

Господи, помилуй.
Христе, почуй нас.

*Христе, помилуй. Господи, помилуй.
Христе, вислухай нас.*

Отче Небесний, Боже,
Сину, Відкупителю світу, Боже,
Духу Святий, Боже,
Свята Трійце, Єдиний Боже,

помилуй нас.

Свята Маріє, Царице Ангелів,
Святий Архангеле Михаїле,
Князю преславний,
Хоробрий в бою,
Переможцю диявола,
Загрозою для злих духів,
Полководцю Небесного війська,
Віснику Божої слави,
Радосте Ангелів,
Почесте неба,
Котрий представляєш Найвищому наші прохання,
Охоронцю справедливих душ,
Посланцю Божий,
Наш керівнику у молитві,
Фортеце Божого люду,
Охоронцю і покровителю Церкви,
Добродію народів, котрі Тебе прославляють,

молись за нас.

Прапороносцю спасіння,
Наш захиснику в спокусах,
Ангеле миру,
Провіднику душ до вічного спасіння,
Покровителю Провінції Ордену Братів Менших в Україні,
Покровителю України,

Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, прости нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, вислухай нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *помилуй нас.*

В. Молись за нас, святий Архангеле Михаїле.

У. Щоб ми удостоїлись обітниць Христових.

Молімося:

Всемогутній вічний Боже, котрий вибрав святого Михаїла захисником Церкви, уділи за його заступництвом Церкві благополуччя і миру, а нам благодаті в цьому житті та слави у вічності. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

ЧИТАННЯ

Одкр 12, 1-8

І велика ознака з'явилася на небі: жінка, зодягнена в сонце, і місяць під її ногами, а на її голові – вінець із дванадцяти зірок; і маючи в утробі, вона кричала від болю – терпіла муки родів. І з'явилася на небі інша ознака: ось, великий червоний дракон, який мав сім голів і десять рогів, і на його головах – сім вінців. А його хвіст змів третину небесних зірок і скинув їх на землю. І змій став перед жінкою, яка мала народити, щоб, коли народить, пожерти її Дитину. І вона народила Дитину чоловічої статі, Котра має пасти всі народи залізним жезлом. І взяте було її Дитя до Бога і до Його престолу. А жінка втекла в пустелю, де мала місце, приготовлене Богом, щоб там утримувати її тисячу двісті шістьдесят днів. І сталася на небі війна: Михаїл та його ангели розпочали бій зі змієм. І змій воював, і його ангели. І не перемогли: не знайшлося для них більше місця на небі.

Роздуми

Біблія знає диявола під різними іменами та символами. Вона представляє його як ангела темряви, змія, морське чудовисько, духа і навіть дракона. Особливо останній образ показує, на чому полягає ненависть сатани. Опис, що міститься в Одкровенні святого Йоана Богослова, вказує, що дракон не може безпосередньо атакувати Бога, тому він спрямовує всі свої сили проти людини. Це вираження певної правди, про яку також говорить одна з прадавніх легенд.

Люди вірили, що бунт злого духа на небі був не просто примхою, а стосувався чогось фундаментального. Легенда оповідає, що після створення світу Бог увінчав своє творіння і покликав до життя людину. Водночас Творець прагнув, щоби нові творіння мали якнайбільшу подібність до Нього і жили не у світі ангелів, а на землі. Бог також знав, що людина потребуватиме відкуплення, і тому в певний момент історії Господь стане людиною, щоби прийти на допомогу людству.

Відтак, згідно легенди, в особі Ісуса Христа мали поєднатися дві природи: божественна і людська. Таким чином, сатана був зобов'язаний поклонитися Новому Адаму – Ісусу Христу, який буде істинним Богом і справжньою людиною. Ось у той момент і пролунало знамените: «Non serviam» – «Я не буду Йому служити».

Так розпочалася історія повстання під проводом Люцифера (ангела світла), який потягнув за собою частину ангелів. Відтоді його також називають Люципером, що означає «Той, хто втратив світло».

Відлуння цієї легенди лунає в книзі Одкровення. Дракон палає жагою вбити Жінку. Він дихає злістю на Її дитину, яка має народитися. У цьому образі криється Свята Мати Церква. Хоча змії здається сильнішим, на допомогу Жінці приходить земля, а сам Бог забирає Її дитину на небо, куди зло вже не має доступу.

Зображення духовної битви, що відбувається на сторінках Одкровення, має безпосереднє відображення у нашому житті. У цій війні ключову роль відіграє битва, яку вестимуть Михаїл і Його ангели з силами темряви. Ми як Лицарі святого Архангела Михаїла також маємо взяти участь у цій битві. Гілберт Честертон сказав, що у світі є два види лицарів: ті, хто шукає Святий Грааль, і ті, які покликані вбити дракона. За словами Честертона, тільки ті останні заслуговують називатися справжніми лицарями. Тому, зокрема, святого Архангела Михаїла та святого Георгія переможно зображують на поваленому драконі. Врешті, ми теж запрошені до битви, у якій під нашими ногами завие переможений дракон.

Тому молімося святому Архангелу Михаїлу, просячи про допомогу в боротьбі зі злим духом.

МОЛИТВА ДО СВЯТОГО АРХАНГЕЛА МИХАЇЛА

Святий Архангеле Михаїле, який воював зі змієм, зі злим духом і переміг! Просимо Тебе завжди заступатися перед Богом за кожну людину, яку атакує злий дух. Навчи нас, святий Архангеле Михаїле, перемагати зброєю віри і любові. Бережи наші душі та допоможи нам подолати всі напади сатани – нашого одвічного ворога. Допоможи нам з'єднатися з Богом, який є нашою силою. Боже, Всевишній наш Господи, Своєю божественною силою зроби нас невидимими для наших ворогів! Святий Архангеле Михаїле, котрий разом з ангелами переміг сатану на небі, допоможи нам подолати його на землі.

ПРОХАННЯ

Благаймо Бога, щоб ми з радістю приймали Його слово, як це зробили ангели, котрі бездоганно виконують Його волю. Закликаймо до Нього:

Царю ангелів, помилуй нас.

- Господи, прийми наші прохання через заступництво святих ангелів. Нехай вознесуться до Тебе, немов запашний дим ладану.
- Вчини, щоб ми разом із чистими духами співали Тобі славу во вишніх, а на землі несли мир людям доброї волі.
- Вчини, щоб наприкінці земного паломництва ангели привели нас до радісного життя у спільноті святих у Небесному Царстві.
- Нехай святий Архангел Михаїл провадить душі померлих вірних до віковичного світла.

НА ЗАКІНЧЕННЯ

Отче наш..., Радуйся Маріє..., Слава Отцю.

БЛАГОСЛОВЕННЯ

ДЕНЬ 7 (29 ЧЕРВНЯ)
В ОБОРОНІ ЦЕРКВИ

ЗНАК ХРЕСТА

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ЗАКЛИК

Господи Ісусе Христе, стаємо перед Тобою, щоби разом з ангелами та святими прославляти Твою безмежну велич. Вірячи в присутність добрих небесних духів серед нас, ми звертаємося до Тебе і зиваємо до святого Архангела Михаїла як нашого покровителя, захисника і заступника. Разом із Ним ми хочемо поклонитися Твоєму Божественному Обличчю і мужньо стояти на захисті Твоєї слави. Ми знаходимо захист через Його могутнє заступництво і віримо, що Він підтримає нас у боротьбі зі злом і гріхом. Приносимо Тобі, Господи, всі наші наміри і разом з ангелами дякуємо Тобі за те, що ти нас вислуховуєш і обдаровуєш усіма необхідними благами.

«Небесний оборонцю України», «Небесний Полководцю українського війська», Ти, котрий стоїш на чолі воїнства ангелів, бо твоє завдання – захищати добро, просимо: бережи нашу країну та наше військо, яке нині робить добру справу – боронить Україну від зовнішнього ворога. Тримай свій щит і меч над нашою країною і захищай нас; особливо просимо про силу та мужність для наших воїнів і про справедливу перемогу над видимими та невидимими ворогами.

ЛІТАНІЯ ДО СЯГО АРХАНГЕЛА МИХАІЛА

Господи, помилуй.
Христе, почуй нас.

*Христе, помилуй. Господи, помилуй.
Христе, вислухай нас.*

Отче Небесний, Боже,
Сину, Відкупителю світу, Боже,
Духу Святий, Боже,
Свята Трійце, Єдиний Боже,

помилуй нас.

Свята Маріє, Царице Ангелів,
Святий Архангеле Михаїле,
Князю преславний,
Хоробрий в бою,
Переможцю диявола,
Загрозою для злих духів,
Полководцю Небесного війська,
Віснику Божої слави,
Радосте Ангелів,
Почесте неба,
Котрий представляєш Найвищому наші прохання,
Охоронцю справедливих душ,
Посланцю Божий,
Наш керівнику у молитві,
Фортеце Божого люду,
Охоронцю і покровителю Церкви,
Добродію народів, котрі Тебе прославляють,

молись за нас.

Прапороносцю спасіння,
Наш захиснику в спокусах,
Ангеле миру,
Провіднику душ до вічного спасіння,
Покровителю Провінції Ордену Братів Менших в Україні,
Покровителю України,

Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, прости нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, вислухай нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *помилуй нас.*

В. Молись за нас, святий Архангеле Михаїле.

У. Щоб ми удостоїлись обітниць Христових.

Молімося:

Всемогутній вічний Боже, котрий вибрав святого Михаїла захисником Церкви, уділи за його заступництвом Церкві благополуччя і миру, а нам благодаті в цьому житті та слави у вічності. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

ЧИТАННЯ

Діян 2, 42-47

Брати вірно тривали в навчанні апостолів і в спільності, в ламанні хліба та в молитвах. І страх охопив кожную душу, бо багато чудес і знамень сталося через апостолів. А всі, які повірили, були разом і мали все спільне. Вони продавали маєтки та майно і ділилися ним зі всіма, в залежності від того, хто чого потребував. І щодня вони однодушно тривали в храмі та, ламаючи по домах хліб, в радості й простоті серця приймали їжу, вихваляючи Бога та маючи милість у всього люду. Господь же додавав до них щодня тих, які спасалися.

Роздуми

Поблизу Кесарії Филипової прозвучав один із найважливіших біблійних текстів про Церкву. Саме там апостол Петро почув слова Господа: «Блаженний ти, Симоне, сину Йони, бо не тіло і кров тобі це відкрили, а Мій Отець Небесний. І Я тобі кажу, що ти є Петро – скеля; і на цій скелі Я збудую свою Церкву, і брами аду не здолають її».

Так ми дізнаємося, що майбутня Церква буде мати надзвичайний привілей, про який повинні пам'ятати насамперед її вороги. Йдеться про обітницю Христа, який називає Свою Церкву нездоланною. Божа обітниця, що хтось стане непереможним і нездоланим, не зустрічається в Біблії часто. Це Божий привілей, який оспівував Давид у псалмі: «Промовив Господь до мого Господа: Сядь праворуч Мене, доки не покладу ворогів Твоїх підніжком для Твоїх ніг».

Також месіанські пророцтва вказували на нового правителя, який переможно зійде на трон. Так народилася думка про нові часи і Новий Ізраїль. Святий Павло скаже прямо, що цим Новим Ізраїлем є Церква. Як колись єврейські святині, так тепер Вона побачить поразку своїх ворогів, які продовжують воювати проти Неї.

Варто згадати, що Церква від самого початку свого існування мала явних і прихованих ворогів. Ця ненависть не зникає протягом століть. Святий Максиміліан Марія Кольбе згадував, наприклад, що під час свого навчання в Римі він був свідком святотатської демонстрації на площі Святого Петра.

Члени масонських й атеїстичних рухів несли транспаранти зі зневажливими гаслами проти Христа і святого Архангела Михаїла. Цей факт не має дивувати, бо святого Архангела Михаїла століттями вважали особливим захисником Церкви.

І сьогодні напади на Церкву не є рідкістю. Критика Церкви – побудована на правді та любові – це одне, однак чимось зовсім іншим є безжальні наклепи. Церква має бути готова до критики скрізь, де людина підводить, де розкривається таємниця лукавства людських сердець, і коли гріхи атакують святість Церкви. Але вона не може погоджуватися зі звинуваченнями проти Бога, який нібито винен у злі, яке є в Церкві. Таке ставлення було би гріхом проти Святого Духа.

Папа Лев XIII, споглядаючи, як посилюються напади на Церкву, довірив долю вірних особливому захисту святого Михаїла. Це дуже потрібно й досі. Тому варто звертатися з молитвою до Божого посланця і просити у нього про захист для Церкви від несправедливих нападів.

МОЛИТВА ДО СЯГОГО АРХАНГЕЛА МИХАЇЛА

Святий Архангеле Михаїле, Ти є покровителем Вселенської Церкви та особливим захисником Святого Престолу, з живою вірою і довірою до Твого заступництва благаємо: захищай і охороняй Святу Христову Наречену – Церкву. Яви себе великим охоронцем Церкви в часи, коли на неї нападають вороги. Оточи переможною опікою Наступника святого Петра, пробуди в серцях вірних християн пошану до земного Голови Церкви. Нехай вони слухаються Його голосу і обдаровують любов'ю Небесного Отця усіх Божих дітей. Князю Церкви і одвічний охоронцю народу Божого, просимо Тебе: збільш кількість вірних, поклич до служіння ревних апостолів і великодушних захисників Божої справи. Не дозволь, аби стався тріумф беззаконня. Захищай Апостольську Столицю, поспішай їй на допомогу в кожній потребі та поєднай якнайсильніше серця вірних навколо осередку єдності католицького світу. Амінь.

ПРОХАННЯ

Благословімо Господа, перед Котрим стоять сонми ангелів і однодушно прославляють Його. Закличмо з радістю:

Прославляйте Господа, всі ангели.

- Боже, Ти звелів ангелам стерегти нас на всіх наших дорогах. Веди нас безпечно Твоїми стежками:
- Отче, наші ангели завжди споглядають Твоє обличчя. Вчини, щоб ми постійно Тебе шукали:
- Боже, після воскресіння Твої вірні будуть, як ангели в Небі. Вчини, щоб ми зберігали чистоту в думках і поведінці:
- Боже, зійшли на допомогу людям Архангела Михаїла. Нехай захищає нас у боротьбі зі злими духами.

НА ЗАКІНЧЕННЯ

Отче наш..., Радуйся Маріє..., Слава Отцю.

БЛАГОСЛОВЕННЯ

День 8 (29 липня)
Порятунок для душ у чистилищі

ЗНАК ХРЕСТА

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ЗАКЛИК

Господи Ісусе Христе, стаємо перед Тобою, щоби разом з ангелами та святими прославляти Твою безмежну велич. Вірячи в присутність добрих небесних духів серед нас, ми звертаємося до Тебе і ззиваємо до святого Архангела Михаїла як нашого покровителя, захисника і заступника. Разом із Ним ми хочемо поклонитися Твоєму Божественному Обличчю і мужньо стояти на захисті Твоєї слави. Ми знаходимо захист через Його могутнє заступництво і віримо, що Він підтримає нас у боротьбі зі злом і гріхом. Приносимо Тобі, Господи, всі наші наміри і разом з ангелами дякуємо Тобі за те, що ти нас вислуховуєш і обдаровуєш усіма необхідними благами.

«Небесний оборонцю України», «Небесний Полководцю українського війська», Ти, котрий стоїш на чолі воїнства ангелів, бо твоє завдання – захищати добро, просимо: бережи нашу країну та наше військо, яке нині робить добру справу – боронить Україну від зовнішнього ворога. Тримай свій щит і меч над нашою країною і захищай нас; особливо просимо про силу та мужність для наших воїнів і про справедливу перемогу над видимими та невидимими ворогами.

ЛІТАНІЯ ДО СЯГОГО АРХАНГЕЛА МИХАІЛА

Господи, помилуй.
Христе, почуй нас.

*Христе, помилуй. Господи, помилуй.
Христе, вислухай нас.*

Отче Небесний, Боже,
Сину, Відкупителю світу, Боже,
Духу Святий, Боже,
Свята Трійце, Єдиний Боже,

помилуй нас.

Свята Маріє, Царице Ангелів,
Святий Архангеле Михаїле,
Князю преславний,
Хоробрий в бою,
Переможцю диявола,
Загрозою для злих духів,
Полководцю Небесного війська,
Віснику Божої слави,
Радосте Ангелів,
Почесте неба,
Котрий представляєш Найвищому наші прохання,
Охоронцю справедливих душ,
Посланцю Божий,
Наш керівнику у молитві,
Фортеце Божого люду,
Охоронцю і покровителю Церкви,
Добродію народів, котрі Тебе прославляють,

молись за нас.

Прапороносцю спасіння,
Наш захиснику в спокусах,
Ангеле миру,
Провіднику душ до вічного спасіння,
Покровителю Провінції Ордену Братів Менших в Україні,
Покровителю України,

Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, прости нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, вислухай нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *помилуй нас.*

В. Молись за нас, святий Архангеле Михаїле.

У. Щоб ми удостоїлись обітниць Христових.

Молімося:

Всемогутній вічний Боже, котрий вибрав святого Михаїла захисником Церкви, уділи за його заступництвом Церкві благополуччя і миру, а нам благодаті в цьому житті та слави у вічності. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

ЧИТАННЯ

1 Кор 3, 8–17

Хто садить і хто поливає, є одне; кожний одержить особисту нагороду згідно зі своєю працею. Бо ми є Божими співпрацівниками; ви є Божою нивою, Божою будівлею. Згідно з Божою благодаттю, яка мені дана, я, немов той мудрий будівничий, поклав підвалину, а інший будує на ній. Тож нехай кожний пильнує, як будує! Адже ніхто не може покласти іншої основи, крім уже покладеної, а нею є Ісус Христос. Коли хто будує на [цій] основі із золота, срібла, коштовного каміння, дерева, сіна чи соломи, то діло кожного виявиться; день покаже, бо виявляється вогнем; сам же вогонь і випробує діло кожного, – яким воно є. Коли чиєсь діло, яке він збудував, устоїть, той одержить нагороду, а чиє діло згорить, той зазнає шкоди; втім, сам він спасеться, та наче через вогонь. Хіба не знаєте, що ви – храм Божий, і що Божий Дух живе в вас? Якщо хто нищить Божий храм, того знищить Бог, адже Божий храм святий, а ним є ви.

Роздуми

Серед сонму всіх святих Архангелу Михаїлу в особливий спосіб було доручено потішати та підтримувати душі у чистилищі. Так писав св. Альфонс Марія Лігуорі, який був переконаний у винятковій місії ангелів у ділі спасіння людства. Загальне уявлення і практика Церкви свідчать про те, що Архангел Михаїл відіграє особливу роль у пошуку людських душ для Бога. Біблійні перекази та традиція Церкви чітко вказують на нього як на дієвого захисника, готового в будь-який момент допомогти людям, які просять про його заступництво. Однак було би дивним, якби духовний опікун людини закінчував свою місію відразу після смерті свого підопічного.

Переконання, що спасіння душ здійснюється через заступництво святого Михаїла, також має підтвердження в літургії Церкви. Під час звершення мес за померлих Церква часто просить про заступництво Полководця Небесного війська. У літургійних молитвах Вона називає його Ангелом, який веде до Царства Небесного, і Провісником майбутнього милосердя.

Співаються пісні, які висловлюють віру в те, що Бог зробив Михаїла князем душ, які досягають славу неба. Іноді його навіть прямо називають «стражником чистилища», який має від імені Бога чувати над полегшенням та звільненням душ від мук чистилища.

Після завершення часу очищення Архангел Михаїл урочисто веде душі до Неба, де представляє їх Агнцю і бере під свій захист, просячи про присутність Матері Божої. Святий Михаїл також приносить жертви вірних, складені під час Євхаристії, до Божого престолу. Він особливо вподобав меси за померлих, яким може принести полегшення та дієву допомогу. Користаючись із плодів Христових страстей, він ніс розраду тим, які через гріх не були готові одразу стати перед Творцем.

Святі також не лишаються байдужими до ролі першого серед архангелів. Святий Ансельм сказав: «Князь ангельських воїнств є всесильним у чистилищі та може супроводжувати душі вірних, яких справедливість і святість Всемогутнього залишила в місці тимчасової кари». Також італійський єзуїт, святий Роберт Беллармін, звертався до віри, яка в Церкві сягає прадавніх часів, кажучи: «Загальновідомо, що від часів заснування християнства існувала віра, що душі вірних померлих потрапляють до чистилища під опіку святого Архангела Михаїла».

Нам також допомагають визнані багатьма як автентичні свідчення, які зміцнюють віру серед вірних. Наприклад, одна з історій оповідає, як певний монах-цистеріанець після смерті з'явився уві сні одному зі своїх друзів, який був священником. Він сказав, що йому призначено відбувати покарання в чистилищі доти, доки священник не звершить Святу Месу, під час якої попросить про заступництво святого Архангела Михаїла. Священник виконав це прохання і разом з іншими священниками мав видіння, як душа померлого монаха возноситься на небо в супроводі Архангела. Відомий також переказ, згідно з яким певний священник, звершуючи Месу за померлих, молився так: «Нехай святий Михаїл, Князь ангелів, веде вас на небо». В ту ж мить він побачив славетного Архангела, який сховався із Неба у чистилище, щоб вивести звідти душі до раю.

Тому немає сумнівів, що Церква вірить в особливе заступництво святого Архангела Михаїла у звільненні душ із чистилища. Тож молимося за Його заступництвом про благодать доброї смерті.

МОЛИТВА

Святий Архангеле Михаїле, славо паломницької Церкви! Тобі Бог довірив приймати душі вірних після смерті. Віддаємося Твоїй переможній опіці. Захисти наші душі від впливу злих духів та їхніх спокус. Прийми нас у годину смерті до життя у вічній славі, щоб ми могли разом із Тобою прославляти Бога на віки вічні. Амінь.

ПРОХАННЯ

Благаймо Бога, щоб ми з радістю приймали Його слово, як це зробили ангели, котрі бездоганно виконують Його волю. Закликаймо до Нього:

Царю ангелів, помилуй нас.

– Господи, прийми наші прохання через заступництво святих ангелів. Нехай вознесуться до Тебе, немов запашний дим ладану.

- Вчини, щоб ми разом із чистими духами співали Тобі славу во вишніх, а на землі несли мир людям доброї волі.
- Вчини, щоб наприкінці земного паломництва ангели привели нас до радісного життя у спільноті святих у Небесному Царстві.
- Нехай святий Архангел Михаїл провадить душі померлих вірних до віковичного світла.

НА ЗАКІНЧЕННЯ

Отче наш..., Радуйся Маріє..., Слава Отцю.

БЛАГОСЛОВЕННЯ

День 9 (29 серпня)
Коли небо сходить на землю

ЗНАК ХРЕСТА

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ЗАКЛИК

Господи Ісусе Христе, стаємо перед Тобою, щоби разом з ангелами та святими прославляти Твою безмежну велич. Вірячи в присутність добрих небесних духів серед нас, ми звертаємося до Тебе і зиваємо до святого Архангела Михаїла як нашого покровителя, захисника і заступника. Разом із Ним ми хочемо поклонитися Твоєму Божественному Обличчю і мужньо стояти на захисті Твоєї слави. Ми знаходимо захист через Його могутнє заступництво і віримо, що Він підтримає нас у боротьбі зі злом і гріхом. Приносимо Тобі, Господи, всі наші наміри і разом з ангелами дякуємо Тобі за те, що ти нас вислуховуєш і обдаровуєш усіма необхідними благами.

«Небесний оборонцю України», «Небесний Полководцю українського війська», Ти, котрий стоїш на чолі воїнства ангелів, бо твоє завдання – захищати добро, просимо: бережи нашу країну та наше військо, яке нині робить добру справу – боронить Україну від зовнішнього ворога. Тримай свій щит і меч над нашою країною і захищай нас; особливо просимо про силу та мужність для наших воїнів і про справедливу перемогу над видимими та невидимими ворогами.

ЛІТАНІЯ ДО СЯГОГО АРХАНГЕЛА МИХАІЛА

Господи, помилуй.
Христе, почуй нас.

*Христе, помилуй. Господи, помилуй.
Христе, вислухай нас.*

Отче Небесний, Боже,
Сину, Відкупителю світу, Боже,
Духу Святий, Боже,
Свята Трійце, Єдиний Боже,

помилуй нас.

Свята Маріє, Царице Ангелів,
Святий Архангеле Михаїле,
Князю преславний,
Хоробрий в бою,
Переможцю диявола,
Загрозою для злих духів,
Полководцю Небесного війська,
Віснику Божої слави,
Радосте Ангелів,
Почесте неба,
Котрий представляєш Найвищому наші прохання,
Охоронцю справедливих душ,
Посланцю Божий,
Наш керівнику у молитві,
Фортеце Божого люду,
Охоронцю і покровителю Церкви,
Добродію народів, котрі Тебе прославляють,

молись за нас.

Прапороносцю спасіння,
Наш захиснику в спокусах,
Ангеле миру,
Провіднику душ до вічного спасіння,
Покровителю Провінції Ордену Братів Менших в Україні,
Покровителю України,

Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, прости нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *Господи, вислухай нас.*
Агнче Божий , що береш гріхи світу, *помилуй нас.*

В. Молись за нас, святий Архангеле Михаїле.

У. Щоб ми удостоїлись обітниць Христових.

Молімося:

Всемогутній вічний Боже, котрий вибрав святого Михаїла захисником Церкви, уділи за його заступництвом Церкві благополуччя і миру, а нам благодаті в цьому житті та слави у вічності. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

ЧИТАННЯ

ЄВР 12, 18-24

Брати! Ви приступили не до чогось, що можна доторкнутися, ні до палаючого вогню, мороку і темряви, і бурі, і звука сурми, і голосу слів, так що ті, котрі його чули, благали, аби більше не звучало до них слово. Тому що не могли знести наказу: Коли б і тварина доторкнулася до гори, то нехай буде побита камінням! І таким страшним було те видовище, що Мойсей сказав: «Я наляканий і тремчу». Але ви приступили до гори Сіон, до міста живого Бога, до небесного Єрусалима, до десятків тисяч ангелів, до торжества, до Церкви первородних, записаних на небі, до Бога – Судді всіх, до духів праведників, які досягли досконалості, до Посередника Нового Завіту – Ісуса – і до крові покроплення, яка краще промовляє від крові Авеля.

Роздуми

Літургія – це дія Бога і людини. Папа Бенедикт XVI писав: «Під час літургії ми входимо в щось набагато більше; у певний спосіб ми полишаємо самих себе, щоб зануритися в простір без кордонів. Літургія суттєво є процесом, завдяки якому ми дозволяємо ввести себе у велику віру і велику молитву Церкви. Цей зв'язок із небом та землею дуже важливий».

Поняття небесної літургії, в якій беруть участь ангели та святі, відоме в Церкві протягом століть. Читаємо про це у книзі пророка Ісаї, а також у книзі Одкровення святого апостола Йоана. Східна традиція навіть не проводить чіткої межі між літургією, яка звершується на землі, і літургією в Небі. Предивним чином дія людини єднається з дією Ангелів.

Західна традиція Церкви опрацювала літургійні тексти, які становлять основу для культу Ангелів. Тож варто дослідити значення і тон текстів, які ми чуємо в день літургійного спомину Святих Архангелів, що припадає на 29 вересня.

Молитва дня у це свято звучить так: «Боже, Ти з гідною подиву мудрістю визначаєш обов'язки Ангелам і людям; вчини милостиво, щоб наше життя на землі оберігали Ангели, які в небі завжди служать Тобі». Вона свідчить про віру Церкви в те, що світом і його долею керує Божа Премудрість. Це саме вона є найважливішим критерієм для дій Ангелів, які вірно охороняють людське життя.

Водночас молитва дня наголошує, що головне завдання Ангелів – служити Богові у Небі. Іншим джерелом духовного натхнення є літургійна Префація про Ангелів, у якій ми читаємо: «Ми, вшановуючи створених Тобою Ангелів, прославляємо Твою досконалість і могутність. Через прекрасний світ незримих духів ми пізнаємо, який Ти незмірний і гідний любові понад усе створіння». У ній висловлена правда про заступництво Ангелів за людей перед Божим Престолом. Однак вшанування Ангелів не є самоціллю. Воно має завжди спрямовувати нас до Бога, бо завдяки йому ми пізнаємо Бога як незмірного і гідного любові. Також заслуговує на увагу останній фрагмент Префації, який свідчить, що жодне творіння не гідне більшої честі, ніж сам Творець: «З радістю приєднуємося до ангельських хорів, які через нашого Господа Ісуса Христа прославляють Твою велич, разом з ними взиваючи: Свят, Свят, Свят Господь Бог Саваот...»

Також із розвитком літургії Церкви виникали нові паралітургійні богослужіння, що свідчили про вшанування Ангелів. Зокрема, Літанія до святого Архангела Михаїла, молитви про звільнення від впливу злого духа, Коронка до святого Архангела Михаїла, Коронка прослави та інші молитви. Вони розвивають нашу віру і благочестя. Вони заохочують нас звертати свої думки до Бога і вірити в присутність Ангелів серед нас у повсякденному житті. Вони є знаком віри у заступництво святого Архангела Михаїла та інших незліченних сонмів Ангелів.

Тож молімося разом у душі віри молитву на честь Святих Архангелів.

МОЛИТВА НА ЧЕШТЬ СВЯТИХ АРХАНГЕЛІВ

Святий архангеле Михаїле! Князю небесного воїнства, Переможцю сатани, Ти отримав від Бога силу і владу, щоби смиренням знищити гординю темних сил. Просимо Тебе: укріпи смирення наших сердець, допоможи бути вірними Божій волі та непохитними у стражданнях і нужді.

Святий архангеле Гавриїле! Ти – Ангел благовіщення, вірний Посланець Бога; відкрий наші серця для тихих настанов Бога, який любить нас. Просимо Тебе: будь завжди поряд, щоб ми правильно розуміли Слово Боже, були слухняні йому і завжди виконували волю Всевишнього. Підтримуй нас у нашому чужанні, щоб Господь, коли прийде у славі, не застав нас уві сні.

Святий архангеле Рафаїле! Ти – Посланець Божої Любові! Просимо Тебе: запали наші серця палкою любов'ю і не дай цьому вогню згаснути, щоб ми кожного дня перебували на шляху любові і з любов'ю все перемагали.

Всемогутній вічний Боже, у Трійці єдиний, падаємо перед Тобою на коліна і прославляємо Тебе, Отче, Сину і Духу Святий! Нехай прославляють Тебе вічно всі Ангели і люди, яких Ти створив, нехай вони люблять Тебе і служать Тобі, Святий, Могутній і Безсмертний Боже!

І Ти, Маріє, Царице Ангелів, прийми милостиво наші благання, які заносимо до слуг Твоїх, і скеровуй їх до Престолу Всевишнього, щоб ми отримали Божу благодать, допомогу і порятунок. Амінь.

ПРОХАННЯ

Благословімо Господа, перед Котрим стоять сонми ангелів і однодушно прославляють Його. Закличмо з радістю:

Прославляйте Господа, всі ангели.

- Боже, Ти звелів ангелам стерегти нас на всіх наших дорогах. Веди нас безпечно Твоїми стежками:
- Отче, наші ангели завжди споглядають Твоє обличчя. Вчини, щоб ми постійно Тебе шукали:
- Боже, після воскресіння Твої вірні будуть, як ангели в Небі. Вчини, щоб ми зберігали чистоту в думках і поведінці:
- Боже, зійшли на допомогу людям Архангела Михаїла. Нехай захищає нас у боротьбі зі злими духами.

НА ЗАКІНЧЕННЯ

Отче наш..., Радуйся Маріє..., Слава Отцю.

БЛАГОСЛОВЕННЯ